

Raadhuspladsen.

—o—

Lidt Roderi er der altid paa Raadhuspladsen. Snart er det Træerne, der flyttes, saa anbringes der et Par nye Alviserstone (de er nu nogenlunde spredte over hele Pladsen), og snart er der momentan Afspærring paa Grund af Asfaltering, Spornedlægning eller Forstyrrelser i Vand og Elektricitet. Midt i denne Forvirring staar Droskehestene og med af deres Muleposer mellem de kimende elektriske Vogne, og paa Kørebanelen, der fra Frederiksberg- til Vesterbrogade drager sin brede Linje over Torvet pulsere Færdslen lystigt, afspejlede enhver Nuance i Byens Liv.

Hvor mange overraskende Forandringer er ikke foregaaet med Raadhuspladsen, siden Nyrop fuldenste de stolte Mesterværk, der gav den Navn Ligstenene, som stod paa Hjørnet sank i Jorden, og med dem de stavede Barakker. Dristigt brød Hotel Bristol sig en Vej mellem de gamle smalle Bygninger, som danner Husrækken ind mod Bysiden, de elektriske Standere blev rejste, og fra Lyaskæret, der pudseligt, festsigt, maaneagtigt badede Asfalten, hørtes Lyde, vi ikke kendte, den elektriske Sporvogns susende Tone og Benzinmotorernes staknandede Tof-Tof. Helmerhus blev vel tiggende som en bedrøvelig Erindring om vor arkitektoniske Fornedelsestid, men heldigvis skjules denne farvelige Side af Pladsen nu delvis af den nyopførte temmelig høje Sporvognsventesal. Samtidig skabes der forhaabentlig et smukt Hjørne foran Kunstindustrimuseet, hvor Forarbejderne er begyndte til det ny Haveanlæg og Springvand. Dette Hjørne, hvor Industrikaffens Trær dog skaber en saa nydelig Overgang til Museets Rosenborglinjer, har altfor længe været Stedbarn. Naar Terrænet kommer i Orden vil det antagelig hævde sig i Forhold til den anden Side af Vesterbrogade, hvor Raadhuspladsen i Central- og Dag

marhotellet begrænses af de ingenlunde uskønne Fragmenter af Hellig-Hansens Kjøbenhavn.

Der er det mærkelige ved Raadhuspladsen, at man ved Anbringelse af Drosker, Omnibusser, Sporvogne, Sodavandsudsalg, Kiosk, Ventesal og Muslingeskal har gjort, hvad der stod i menneskelig Magt at gøre for at ophæve dens Karakter af Plads. For Færdslen er der egentlig ikke blevet andet tilbage end Vesterbropassagen, der paa en forunderlig Maade bøjer udenom den ubegribelige Muslingeskal. Til Nød forstaar man Nødvendigheden af, at Sporvognene optager Raadhuspladsens ene Halvdel, men er der Nogen, der forstaar Nødvendigheden af det ganske interesseløse Ode, som midt i Færdslen skabes af den store brostensbelagte Nedsænkning foran Raadhuset? Hensigten med Muslingeskallen var vel den, at Publikum skulde holdes i passende Afstand fra det imponerende Bygningsværk. Men til denne Hensigt krævedes som nødvendig Betingelse en stor Plads. Havde Borup i Slutningen af Firserne bevaret den Grund, paa hvilken nu Helmerhus ligger, ja havde vi fra Raadhuset haft aaben Udsigt over Aborre- og Ørstedsparken, saa havde Muslingeskallen nogenlunde svaret til Pladsforholdene. Nu er det en Nødvendighed, at den fyldes. Raadhuset vil ikke lide derved. Det ejer en Skønhed, som ikke forringes, fordi man kommer det paa nært Hold.

Der er jo næppe nogen, der i Drømme havde tænkt sig en Færdsel paa Raadhuspladsen som den, vi ser i Sommer. Foruden fra Byens Hovedaare suger denne Plads sit Liv fra Gadenettet med de overfyldte Hoteller, fra Banegaardene, Restaurationserne og Tivoli. Staar man paa Pladsen en Søndag Aften, naar Sporvognene i lange Rader drager ud og ind gennem de strømmende Menneskeskarer, saa føler man det, som saa man Knopskællene falde om en ny opdukkende Stad.

Og op af denne Virmæl slaa Erindringer fra Halmatorvet og de gamle By. Endnu ser vi de landlige Køretøjer, der omsvæmede af Biler og Cykler forsigtigt kører om ad Vester-gade, og midt i Turisternes nemme og knæbukseklædte Herrer med Motorhue, standser en Landbyskole, der med Degnen i Spidsen marscherer under smaa danske Flag. I Færdslen som i Pladsens Ramme finder vi et lystigt Spil af Nyt og Gammelt, af Asken og af den straalende Fugl Føniks, og ikke blot de Fremmede, ogsaa de Indfødte, standser her og maaler Byens Kraft.

Livet paa en offentlig Plads skabes i vore Dage ad andre Veje end for en Menneskealder siden. Man sammenligne Livet paa Raadhuspladsen med Livet paa Pladsen foran Amalienborg! Hoffet er trængt tilbage i Byens Færdsel, og af et eneste Eksprestog, der knytter os til Verdenscentrerne, skabes stærkere Bevægelse end af samtlige Adelsens blege Skygger. Der er i Sommer kommet noget Nyt til Hovedstaden. Vi ser en By, der aabner sig for Verden, og som fyldes af Verden. I Bevægelse, Lyde og Farver fornemmer vi det Fremmede, der paa Byens Tærskel optopper sig og samler sig til et Storstadsinttryk, som dog bevarer sit Præg af Kjøbenhavn. En By som denne var det vist, der foresvævede Nyrop, da Raadhusets indsmigrende Omrids første Gang tegnede sig for ham, den lette, lyse, lidt formløse Hovedstad, hvor Farverne er svage og Linjerne fortøner sig mellem Lys og Skygge, hvor leende Tale høres fra de grønne Lavhærbuske, hvor der er Duft af Land, Sol og Vind, Smil og Taarer, men mest Smil.

Ignotus.

Politiken 28. juli 1903